

Lovforslag nr. L 140. Fremsat den 16. december 1998 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love

(Regler om mellemkommunal refusion, om særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre og om forlængelse af Dagpengeudvalget)

§ 1

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 540 af 21. juli 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Når der er særlige grunde hertil, kan opholdskommunen med borgerens samtykke med en tidligere opholdskommune aftale, at den tidligere opholdskommune er handlekommune.«.

2. Efter § 9 indsættes:

»§ 9 a. Opholdskommunen har ret til at få sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om social service, lov om aktiv socialpolitik og § 52, stk. 1, i lov om social pension refunderet af en tidligere opholdskommune, når den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold i:

- 1) Boformer efter §§ 91-94 i lov om social service.
- 2) Anbringelsessteder for børn og unge efter §§ 49 og 51 i lov om social service.
- 3) Amtskommunale og kommunale plejehjem m.v. efter § 140 i lov om social service.
- 4) Boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., hvis de er oprettet af eller efter aftale med amtskommunen.

5) Institutioner under sygehusvæsnet.

6) Institutioner under Kriminalforsorgen.

7) Boliger, boformer m.v., der træder i stedet for og kan sidestilles med boformer m.v. under nr. 1-6, herunder hjælp efter § 77 i lov om social service.

Stk. 2. Opholdskommunen har ret til refusion efter stk. 1, når en person på grund af særlige forhold har ret til at flytte til et tilsvarende tilbud i en anden kommune eller amtskommune efter følgende bestemmelser:

1) § 92, stk. 3, i lov om social service.

2) § 63, stk. 1, i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v.

Stk. 3. Kommuner kan uden for de tilfælde, der er nævnt i stk. 1 og 2, indbyrdes aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat afholder udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde.

Stk. 4. Krav mod en tidligere opholdskommune efter stk. 1-2, skal rejses senest 3 år efter, at hjælpen er ydet.«.

3. I § 89, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »den 28. februar 1999« til: »den 31. maj 1999«.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 22 af 14. januar 1998, som ændret ved lov nr.

859 af 8. december 1998, foretages følgende ændring:

1. § 53 affattes således:

»§ 53. Opholdskommunen har adgang til refusion fra en tidligere opholdskommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

§ 3

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 581 af 6. august 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 27, stk. 5, ændres »§ 25, stk. 1,« til: »§ 25«.

2. Efter § 27 indsættes:

»§ 27 a. Kommunen giver et særligt supplerende tilskud til enlige forældre, der

- 1) er beskæftigede som lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende,
- 2) har børn i alderen fra 24 uger og indtil det fyldte 5. år, som kommunen ikke kan anvise plads i et dagtilbud, jf. § 7, stk. 1, og
- 3) vælger børnepasningsorlov med orlovsydelse, jf. lov om orlov.

Stk. 2. Der kan alene udbetales særligt supplerende tilskud til den af forældrene, barnet bor mest hos. Hvis et barn bor lige meget hos begge forældre, udbetales særligt supplerende tilskud alene til den af forældrene, hvor barnet er anmeldt folkeregistret.

Stk. 3. Det særligt supplerende tilskud efter stk. 1 udgør forskellen mellem orlovsydelsen og kontanthjælpens forsørgersats, jf. lov om aktiv socialpolitik § 25.

Stk. 4. Det særligt supplerende tilskud og orlovsydelsen tilsammen kan ikke overstige 80 pct. af den hidtidige indtægt.

Stk. 5. Hvis kommunen efter § 27 giver et supplerende tilskud, der er højere end eller lig med tilskud efter stk. 1, udbetales alene tilskud efter § 27. Hvis det særligt supplerende tilskud efter stk. 1 er højere end tilskud efter § 27, udbetales alene tilskud efter stk. 1.

Stk. 6. Tilskuddet udbetales af kommunen mod dokumentation for, at modtageren modtager orlovsydelse til børnepasning.«

3. § 128 affattes således:

»§ 128. Opholdskommunen har adgang til refusion fra en tidligere opholdskommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

4. I § 129, stk. 2, indsættes efter »§ 27«: »og særligt supplerende tilskud efter § 27 a«.

5. I § 133, stk. 3, indsættes efter »27,« : »27 a,«.

§ 4

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. september 1998, foretages følgende ændring:

1. Efter § 108 og før overskriften til § 109 indsættes:

»§ 108 a. Opholdskommunen har adgang til refusion fra en tidligere opholdskommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

§ 5

I lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommunerne og amtskommunerne, jf. lovbekendtgørelse nr. 571 af 4. juli 1997, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 476 af 1. juli 1998, foretages følgende ændring:

1. I § 25, stk. 3, indsættes efter »lov om social service,«: »lov om aktiv socialpolitik,«.

§ 6

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende, og har virkning fra 1. juli 1998, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. § 1, nr. 1 og 3 har dog virkning fra dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 3. § 3, nr. 1, 2, 4 og 5 træder i kraft den 1. juli 1999.

Stk. 4. § 27 a, stk. 1, i lov om social service, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, har virkning for forældre, der begynder orlov til børnepasning fra og med den 1. juli 1999.

Stk. 5. § 5 har virkning fra og med tilskudsåret 2000.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Regler om mellemkommunal refusion

1. Kort om forslagene

2. Reglerne om opholdskommune og mellemkommunal refusion fra 1. juli 1998

2.1 Ændringerne fra 1. juli 1998

2.2 Opholdskommune og handlekommune

2.3 Mellemkommunal refusion for udgifter efter lov om social service

2.4 Mellemkommunal refusion for udgifter efter aktivloven

2.5 Opholdskommune og mellemkommunal refusion efter pensionsloven

3. Utsigtede konsekvenser

4. Arbejdsgruppens arbejde

5. Forslagets enkelte dele

5.1 Ensartede regler om mellemkommunal refusion for udgifter efter lov om social service og lov om social pension

5.2 Mellemkommunal refusion for udgifter efter aktivloven, hvis der er refusion efter serviceloven eller pensionsloven

5.3 Forslag om hjemmel til at aftale refusion for udgifter efter lov om aktiv socialpolitik

II. Særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre

III. Forlængelse af Dagpengeudvalget

Bilag 1: Eksempler der viser konsekvenser af lovforslaget, jf. afsnit I

I. Regler om mellemkommunal refusion

1. Kort om forslagene

Der stilles forslag om, at der i lov om retssikkerhed

og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) indsættes en § 9 a, der samler alle regler om mellemkommunal refusion for udgifter efter lov om social pension (pensionsloven), lov om social service (serviceloven) og lov om aktiv socialpolitik (aktivloven).

Den foreslåede affattelse af § 9 a indebærer følgende ændringer i forhold til gældende regler:

Mulighederne for mellemkommunal refusion for udgifter efter serviceloven (lovens § 128) bliver identiske med gældende regler i pensionslovens § 53, stk. 1.

Der bliver adgang til mellemkommunal refusion efter aktivloven, under samme betingelser som efter serviceloven og pensionsloven.

Kommunerne får hjemmel til at aftale refusion for udgifter efter aktivloven. Samtidig bliver praksis med hensyn til at aftale handlekommune lovfæstet i retssikkerhedslovens § 9, stk. 7.

Konsekvenserne af de foreslåede ændringer er illustreret med eksempler i bilag 1.

2. Reglerne om opholdskommune og mellemkommunal refusion fra 1. juli 1998

2.1 Ændringerne fra 1. juli 1998

I retssikkerhedslovens § 9 er reglerne i bistandslovens § 10 om opholdskommune ført videre.

Med retssikkerhedsloven er pensionslovens bopælskommunebegreb ophævet. Pensionsloven benytter nu samme opholdskommunebegreb som aktivloven og serviceloven. Reglerne om opholdskommune gælder også for sygedagpengeloven.

Med hensyn til reglerne om mellemkommunal refusion er der følgende ændringer

der ikke er mellemkommunal refusion for udgifter efter aktivloven

§ 128 i serviceloven om mellemkommunal refusion er udformet på en anden måde end efter bistandslovens § 11

reglerne om mellemkommunal refusion efter pensionsloven er ændret.

2.2 Opholdskommune og handlekommune

Det er - og det var efter bilstandsloven - opholdskommunen, som har pligt til at give hjælpen.

Opholdskommune er den kommune, som har pligt til at give hjælpen, dvs. at opholdskommunen normalt også er *handlekommune*. *Handlekommune* er den kommune, der yder hjælpen.

Begrebet *handlekommune* anvendes, fordi kommuner kan - og efter bilstandsloven kunne - aftale en anden ordning end den, som lovgivningen fastsætter. Dette kan være relevant, hvis særlige forhold gør sig gældende, fx ved midlertidige ophold på forsorgshjem, fordi den tidligere opholdskommune kender borgeren og pågældendes handleplan. En aftale om, at en tidligere opholdskommune fortsat er *handlekommune*, forudsætter, at borgeren er indforstået.

I langt de fleste tilfælde er opholdskommunen den kommune, hvor pågældende har sin bopæl.

Opholdskommunen har pligt til at give den nødvendige hjælp, og denne kommune skal, medmindre der er regler om mellemkommunal refusion eller truffet aftale om noget andet, jf. nedenfor, betale for hjælpen. Det vil sige, at opholdskommunen normalt også er *betalingskommune*.

Ægtefæller med fælles bopæl har bopælskommunen som opholdskommune. Det gælder også, når de midlertidigt opholder sig uden for den fælles bopælskommune (retssikkerhedslovens § 9, stk. 2 og 5, og den tidligere bilstandslovs § 10, stk. 2 og 4).

Børn har normalt samme opholdskommune som deres forældre. Det vil sige, at selv om et barn bor i en anden kommune, er det forældrenes opholdskommune, som er opholdskommune og dermed *handlekommune* for barnet (retssikkerhedslovens § 9, stk. 3 og 5, og den tidligere bilstandslovs § 10, stk. 2 og 4).

Den særlige regel om øjeblikkelig hjælp i retssikkerhedslovens § 9, stk. 5 - tidligere bilstandslovens § 10, stk. 4 - er knyttet til ægtefæller med fælles bopæl, samt til børn og unge.

Ophold uden for opholdskommunen

Hvis en person uden for de tilfælde, som er reguleret af retssikkerhedslovens § 9, stk. 5, i en periode opholder sig uden for sin opholdskommune, er der i punkt 86 i vejledningen om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område vejledt om, hvilken kommune der skal afholde udgifterne til forsørgelse m.v.

Det fremgår af punkt 86, at ved ophold uden for opholdskommunen - fx i forbindelse med ferieophold i sommerhus, højskoleophold, behandlingsinstitution o.l. - overgår administrationen og den økonomiske

forpligtelse for mere vedvarende kontantydelse som pension, kontanthjælp, sygedagpenge m.v. *ikke* til den midlertidige opholdskommune. Til eksemplerne i punkt 86 kan tilføjes midlertidigt ophold i forsorgshjem, aflastningsophold, krisecenter o.l.

Det skal fremhæves, at de ophold, som beskrives i vejledningens punkt 86, ikke nødvendigvis dækker samme situationer, som når borgeren opholder sig på en midlertidig boform efter serviceloven.

Hvis fx en person bevarer sin bopæl i kommune A, og pågældende midlertidigt flytter ind på fx et krisecenter eller forsorgshjem i kommune B (botilbud efter servicelovens § 94), er det kommune A, der fortsat skal udbetale kontanthjælp eller pension.

Men har pågældende under et midlertidigt ophold ikke bevaret sin hidtidige opholdskommune, bliver kommunen, som boformen ligger i, opholds- og *handlekommune*.

Både efter nye og tidligere regler kan kommuner med borgerens accept aftale, at den tidligere opholdskommune fortsat er *handlekommune*.

Dette har været praksis bl.a. i forhold til forsorgshjem m.v.

Tvivl i konkrete tilfælde om opholdskommune

Der kan i de enkelte tilfælde være tvivl, som må afgøres ud fra en konkret vurdering. Kan de involverede kommuner ikke blive enige, må spørgsmålet afgøres af de sociale klagemyndigheder. I punkt 83 i vejledningen om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er det fremhævet, at uenighed mellem kommuner om, hvilken kommune der er opholdskommune efter retssikkerhedslovens § 9, ikke må få konsekvenser for borgerens ret til hjælp.

2.3 Mellemkommunal refusion for udgifter efter serviceloven

Servicelovens § 128 fører reglen i bilstandslovens § 11 videre for udgifter efter serviceloven. Der er således refusion, hvis den tidligere opholdskommune eller anden offentlig myndighed *medvirker til*, at en person får ophold i:

- 1) Boformer efter servicelovens §§ 91 - 94, hvilket bl.a. vil sige midlertidige opholdssteder eller midlertidige botilbud, som fx forsorgshjem efter § 94.
- 2) Anbringelsessteder for børn og unge efter servicelovens §§ 49 og 51.
- 3) Hjælp til dækning af udgifter i medfør af servicelovens § 77, dvs. tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje og overvågning og ledsagelse af personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne,

der har et aktivitetsniveau, der gør det nødvendigt at yde en ganske særlig støtte.

- 4) Boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., såfremt boligerne er oprettet af eller efter aftale med amtskommunen.

Institutionsbeskyttelsesreglen i den tidligere bistandslovs § 11, stk. 1, nr. 2

Bistandslovens § 11, stk. 1, nr. 2, (den såkaldte institutionsbeskyttelsesregel) er ikke ført videre.

Begrundelsen herfor er, at der ikke skønnes behov for denne regel i forhold til aftjening af værnepligt, idet værnepligtige typisk ikke har behov for hjælp. Indlæggelse på hospital vil typisk være midlertidigt ophold, jf. ovenfor under pkt. 2.2 om ophold uden for opholdskommune. Med hensyn til begrebet »lignende behandlingsinstitution« er det skønnet, at institutionskommunens behov for at få dækket udgifter fra en tidligere opholdskommune er dækket af § 128, stk. 1, der oplister de boformer, som kan udløse refusion.

Det kan nævnes, at forsorghjem efter bistandsloven § 105 efter praksis var omfattet af begrebet »lignende behandlingsinstitution«. Det betød, at det ikke var en betingelse, at en kommune eller anden offentlig myndighed havde medvirket, for at der var refusion efter bistandslovens § 11. Efter § 128 i serviceloven er medvirken et krav, men denne betingelse vil være opfyldt, da optagelse i boformer efter servicelovens § 94 forudsætter, at lederen træffer afgørelse om optagelsen, hvad enten optagelsen sker efter egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder.

Derudover er der i serviceloven hjemmel til, at kommunerne kan aftale refusion for udgifter efter serviceloven.

Hvis en beboer med medvirken af opholdskommunen eller anden offentlig myndighed udsleses fra forsorghjemmet til en af de boformer, som er nævnt i § 128, er der ligeledes mellemkommunal refusion.

2.4 Ikke mellemkommunal refusion for udgifter efter aktivloven

For udgifter til forsørgelse m.v. - hjælp efter aktivloven - er der ikke som efter den tidligere bistandslov adgang til, at en opholdskommune kan kræve sine udgifter dækket af en tidligere opholdskommune.

Baggrunden herfor er, at Kontanthjælpsudvalget i sin 2. rapport fra januar 1996 stillede forslag om at opheve adgangen til refusion for forsørgelsesudgifter. Udvalget så under ét på de økonomiske virkninger af

- 1) den mellemkommunal refusion for forsørgelsesudgifter i den tidligere bistandslovs § 11,
- 2) at forsørgelsesydelse er skattepligtige, og

- 3) reglerne om kommunale udligningsordninger under Indenrigsministeriet (udligning af forskelle i beskatningsgrundlag og udligning af forskelle i udgiftsbehov).

Et flertal i udvalget foreslog ud fra disse beregninger og under hensyn til den administration, som kunne undgås, at reglerne om mellemkommunal refusion blev ophævet for forsørgelsesydelse.

Derfor blev der ikke i aktivloven indsat en bestemmelse om adgang til, at kommuner kan aftale mellemkommunal refusion.

2.5 Opholdskommune og mellemkommunal refusion efter pensionsloven

Opholdskommune

Fra 1. juli 1998 administreres lov om social pension af kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. pensionslovens § 57, stk. 1, og § 9 i retssikkerhedsloven.

Dette er en ændring i forhold til reglerne før 1. juli 1998, hvor pensionsloven byggede på et bopælskommunebegreb, og hvor pensionssagen - medmindre andet blev aftalt - blev i den oprindelige kommune, hvis en pensionist fik ophold på en institution i en anden kommune. Reglerne fra 1. juli 1998 betyder, at der er samme opholdskommunebegreb i aktivloven, serviceloven, pensionsloven og sygedagpengeloven.

Ændringen betyder, at hvor det tidligere var sådan, at pensionssagen blev i fraflytningskommunen, hvis pensionisten flyttede på visse institutioner - bl.a. plejehjem og § 115-institutioner efter bistandsloven - i en anden kommune, er det nu beliggenhedskommunen, som er opholdskommune.

Mellemkommunal refusion efter pensionsloven

Efter reglerne fra 1. juli 1998 kan opholdskommunen kræve sin del af udgifterne til pension refunderet af en tidligere opholdskommune, når den tidligere opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person har ophold i en af de boformer m.v., der er nævnt i pensionslovens § 53, stk. 1.

Det drejer sig om:

- 1) Amtskommunale og kommunale plejehjem m.v. efter § 140 i serviceloven.
- 2) Almene boliger efter lov om almene boliger m.v., - (der er i loven nævnt en række specifikke boliger efter boligministeriets lovgivning).
- 3) Kommunale boformer efter servicelovens § 91.
- 4) Amtskommunale boformer efter servicelovens §§ 92-94.
- 5) Anbringelsessteder for børn og unge efter §§ 49 og 51 i serviceloven.
- 6) Alle institutioner under sygehusvæsenet.

- 7) Institutioner under Kriminalforsorgen.
 8) Ophold i bolig, bofællesskaber m.v., der træder i stede for og kan sidestilles med boformer m.v. under 1 til 7.

Refusionsadgangen gælder, så længe pensionisten har ophold i de omtalte boformer m.v., og det har ikke betydning, at personen først får tilkendt pension under opholdet.

Flytter pensionisten fra en af de i § 53, stk. 1, nævnte boformer m.v. til privat bolig, finansierer opholdskommunen uden adgang til mellemkommunal refusion den kommunale andel af udgiften til pension. Hvis flytningen sker til en boform, som er nævnt i § 53, stk. 1, kan den ny kommune kræve refusion efter § 53.

Refusionen efter § 53 gælder for udgifter til folkepension, førtidspension, bistands- og plejetillæg og invaliditetsydelse. Udgifter til personlige tillæg efter pensionslovens § 17 er ikke omfattet af refusionsadgangen.

Der er som efter serviceloven adgang til, at kommunerne indbyrdes kan aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat afholder den kommunale andel af udgiften til pension efter loven.

§ 128 i serviceloven om mellemkommunal refusion er udformet på en anden måde end bistandslovens § 11.

Reglerne om mellemkommunal refusion efter pensionsloven er ændret, bl.a. under hensyn til, at bopælskommunebegrebet er afløst af de generelle regler om opholdskommune i retssikkerhedslovens § 9.

3. Utilsigtede konsekvenser

Kort før bistandslovreformen trådte i kraft den 1. juli 1998 blev en række kommuner m.fl. opmærksomme på, at ændringerne vedrørende mellemkommunal refusion medførte nogle utilsigtede konsekvenser i forhold til den måde, som kommunerne hidtil havde tilrettelagt deres administration af reglerne om opholdskommune.

I et brev af 24. juni 1998 til kommuner m.fl. oplyste Socialministeriet, at ministeriet var opmærksom på problemerne, og at det ville være nødvendig med lovændringer, som ville blive fremsat i efteråret 1998 med virkning fra 1. juli 1998.

For at få vurderet dette, nedsatte Socialministeriet en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner, Amdsrådsforeningen og Indenrigsministeriet.

Arbejdsgruppen fik til opgave at udarbejde et udkast til forslag om ændringer. De følgende forslag bygger på arbejdsgruppens drøftelser og forslag.

4. Arbejdsgruppens arbejde

Arbejdsgruppen har peget på, at problemerne navnlig knytter sig til

at analyserne i Kontanthjælpsudvalget - se afsnit 5.2 - ikke behandlede situationer, hvor en person ud over hjælp til forsørgelse også fik hjælp i form af ophold i boformer m.v. (tidligere institutioner m.v. efter bistandsloven),

at udformningen af servicelovens § 128 medfører en begrænsning i adgang til mellemkommunal refusion, bl.a. for kommuner, der har et fængsel beliggende,

at der ikke er fuld overensstemmelse mellem reglerne om mellemkommunal refusion efter pensionsloven og serviceloven, og

at kommunerne ikke har hjemmel til at indgå aftaler om refusion for udgifter efter aktivloven.

Arbejdsgruppen har som en generel betragtning lagt vægt på, at reglerne om opholdskommune skal fungere tværgående i forhold til alle former for hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også i forhold til nye hjælpeformer, som udvikles over tid.

Reglerne om opholdskommune skal fungere i forhold til alle borgere, uanset hvordan eller hvorfor de flytter mellem kommuner. Reglerne skal ikke blot tage højde for almindelige flyttesituationer, men de skal regulere enhver forekommende flyttesituation.

Endelig skal reglerne være enkle, og navnlig må de normalt ikke give anledning til tvivl. Dette er meget vigtigt, fordi borgerne altid skal kunne være sikker på, at der er én kommune, som har pligt til at give hjælp efter den sociale lovgivning, således at borgeren ikke risikerer at blive henvist fra myndighed til myndighed.

Alle disse krav kan indbyrdes være modstridende. Derfor er det arbejdsgruppens opfattelse, at ethvert regelsystem om opholdskommune vil forudsætte, at kommuner og amtskommuner supplerer lovens regler med aftaler og administrative rutiner, der ud fra praktiske erfaringer og behov regulerer særlige sociale flyttesituationer. Dette gælder også i forhold til de justeringer, som gruppen har peget på.

I arbejdsgruppens rapport er der medtaget et afsnit med eksempler på den økonomiske byrdefordeling mellem kommuner i forskellige flyttesituationer, dels efter de gældende regler og dels efter de ændringer, som gruppen peger på. De foreslåede ændringer vil i de flyttesituationer, som forslaget vedrører, medføre, at den økonomiske byrdefordeling for udgifter efter serviceloven og aktivloven kommer til at svare til situationen før 1. juli 1998.

5. Forslagets enkelte dele

I relation til § 9 om opholdskommune i retssikkerhedsloven stilles der forslag om at lovfæste praksis, hvorefter kommunerne, når der foreligger særlige grunde, med hinanden kan aftale, at en tidligere opholdskommune er handlekommune. Dette aspekt har ikke været behandlet af arbejdsgruppen, men i de høringssvar, som Socialministeriet har modtaget til et udkast til lovforslaget, har der været peget på, at det ville være ønskeligt, at den gældende praksis fremgik af loven. Der henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, hvor der er gjort rede for den praksis, som foreslås lovfæstet.

Forslaget til § 9 a i retssikkerhedsloven følger arbejdsgruppens forslag. I forhold til gældende regler om mellemkommunal refusion er der tale om følgende ændringer:

- 1) Reglerne om mellemkommunal refusion for udgifter efter serviceloven ændres, således at de bliver identiske med de gældende regler i pensionslovens § 53, stk. 1.
- 2) Der bliver adgang til mellemkommunal refusion for udgifter efter aktivloven under samme betingelser som udgifter efter serviceloven og pensionsloven.
- 3) Kommunerne får hjemmel til at aftale refusion for udgifter efter aktivloven.

Ændringerne foreslås gennemført ved, at der i retssikkerhedsloven indsættes én ny bestemmelse om mellemkommunal refusion, som er fælles for udgifter efter serviceloven, pensionsloven og aktivloven. Dette vil give et bedre tværgående overblik, idet der samtidig indsættes bestemmelser i de tre love, hvoraf det fremgår, at reglerne om mellemkommunal refusion er fastsat i retssikkerhedsloven.

Ændringerne foreslås at få virkning fra 1. juli 1998, idet der er tale om at genoprette ikke tilsigtede konsekvenser af bistandslovreformen.

Det forventes ikke, at de foreslåede regler vil medføre, at de social klagemyndigheder får et stigende antal sager, hvor kommuner er uenige om opholdskommune eller mellemkommunal refusion. Socialministeriet vil bede klageinstanserne om at følge udviklingen.

5.1 Ensartede regler om mellemkommunal refusion for udgifter efter lov om social service og lov om social pension

Det foreslås, at adgangen til mellemkommunal refusion for udgifter efter serviceloven bliver identisk med pensionslovens § 53, stk. 1. Begrundelsen for forslaget er, at den gældende affattelse af servicelo-

vens § 128 om mellemkommunal refusion ikke beskytter institutionskommuner tilstrækkeligt.

Efter bistandslovens § 11 var det ikke alene ophold i institutioner efter bistandsloven (nu boformer efter serviceloven), men også ophold i andre institutioner, som gav ret til mellemkommunal refusion. For eksempel udløste ophold i Kriminalforsorgens institutioner også refusion. Disse situationer er ikke dækket af den sproglige udformning af servicelovens § 128.

Det kan illustreres med følgende eksempel (se eksempel 5 b i bilag 1): Efter endt fængselsophold udluses en person til en ny opholdskommune, hvor pågældende modtager kontanthjælp. Udslusningen sker til en boform, som er nævnt i servicelovens § 128.

Efter reglerne fra 1. juli 1998 har den nye opholdskommune ret til refusion efter servicelovens § 128 fra fængselskommunen. Men fængselskommunen har ikke ret til refusion fra den oprindelige opholdskommune. Det betyder, at fængselskommunen efter udslusningen skal afholde udgifterne efter serviceloven.

Efter den tidligere bistandslovs § 11 ville fængselskommunen have haft ret til refusion fra den oprindelige opholdskommune. Efter forslaget vil ophold i institutioner under Kriminalforsorgen give ret til refusion. Fængselskommunen bliver således efter forslaget friholdt for udgifter efter serviceloven, som skal betales endeligt af den oprindelige opholdskommune.

Med hensyn til udgifterne til kontanthjælp i dette eksempel betyder de gældende regler, at den nye opholdskommune ikke kan få refusion. Efter forslaget vil den nye opholdskommune – på samme måde som efter den tidligere bistandslov – få refusion for sine udgifter til kontanthjælp fra den oprindelige opholdskommune.

Efter pensionslovens § 53, stk. 1, nr. 8, er der også adgang til refusion, hvis en bolig eller boform træder i stedet for eller kan sammenlignes med de øvrige nævnte boliger eller boformer i bestemmelsen, jf. beskrivelsen under 2.5. Denne opsamlingsbestemmelse tager højde for, at der i dag er, og at der hele tiden udvikles nye boformer og hjælpetilbud, der etableres ud fra konkrete behov og muligheder for at finde nye måder at indrette hjælp på. Opsamlingsbestemmelsen indgår derfor også i forslaget til § 9 a i retssikkerhedsloven.

Det har været overvejet, om der eventuelt også burde være mellemkommunal refusion for udgifter til personlige tillæg efter pensionsloven. Udbetaling af pension er i betydelig grad automatiseret på edb. Dette gælder dog ikke personlige tillæg, som typisk omfatter hjælp af begrænset omfang. Det er på den baggrund vurderet, at der fortsat ikke bør være mellem-

kommunal refusion for udgifter til personlige tillæg efter pensionsloven.

5.2 Mellemkommunal refusion for udgifter efter aktivloven, hvis der er refusion efter serviceloven eller pensionsloven

Det foreslås, at i samme situationer, hvor der er mellemkommunal refusion efter serviceloven eller pensionsloven, skal der også være refusion for udgifter efter aktivloven.

Der er i dag ingen regler om mellemkommunal refusion i aktivloven. Baggrunden er, at Kontanthjælpsudvalget af 1994 i sin 2. rapport fra januar 1996 analyserede de økonomiske konsekvenser af, at personer, der modtager kontanthjælp eller revalideringsydelse, flytter til en anden kommune.

Kontanthjælpsudvalgets analyser viste, at de daværende regler om mellemkommunal refusion for udgifter til forsørgelse ikke kunne ses isoleret. De skulle ses i sammenhæng med, at kontanthjælp og revalideringsydelse er skattepligtige ydelser, samt at der efter Indenrigsministeriets udligningsregler bliver taget hensyn til, hvilken kommune som endeligt afholder udgifterne til forsørgelse.

Kontanthjælpsudvalgets beregninger viste, at når disse økonomiske faktorer blev set under ét, var der i mange tilfælde ingen særlig gevinst for den kommune, som kunne få refusion for forsørgelsesudgifter fra en tidligere opholdskommune.

Med henblik på en administrativ forenkling foreslog et flertal i Kontanthjælpsudvalget derfor at ophæve reglerne om mellemkommunal refusion for udgifter til forsørgelse. Der er derfor ingen regler om mellemkommunal refusion i aktivloven.

En væsentlig begrundelse var således administrative hensyn. Men når en kommune alligevel skal sende refusionskrav for udgifter efter serviceloven, så er der stort set ingen administrative lettelser.

Efterfølgende har det også vist sig, at der i visse situationer er behov for refusion efter aktivloven.

Problemerne opstår, når der samtidig ydes hjælp til en boform efter serviceloven, hvor der er adgang til mellemkommunal refusion, og hjælp efter aktivloven, som der ikke er refusion for. Det hænger bl.a. sammen med, at det var en forudsætning for at ophæve adgangen til refusion for hjælp efter aktivloven, at virkningerne heraf delvis ville blive modsvaret af, at den kommune, som afholdt udgifterne efter aktivloven, fik del i udligningsordningerne under Indenrigsministeriet.

Men efter Indenrigsministeriets regler om udligning bliver der taget hensyn til hvilken kommune, der

afholder de væsentligste sociale udgifter. Det betyder, at en del af tilskuddene tilfalder den kommune, som endeligt betaler for udgifterne til botilbuddet efter serviceloven. Det betyder også, at kommunen, der betaler hjælpen efter aktivloven, ikke får fuldt udbytte af tilskuddene. Til illustration heraf henvises til eksempel 2a og 2b i bilag 1.

Mulighed for at hidtidig kommune fortsætter som handlekommune

Ret til refusion efter aktivloven vil forbedre mulighederne for at støtte de mest udsatte grupper, blandt andet hjemløse, stofmisbrugere og sindslidende. Disse grupper er dels meget mobile pga. ustabile bo- og familieforhold, dels får de ofte ophold i botilbud, der ligger uden for deres normale opholdskommune. Dette er beskrevet i Socialministeriets vejledning af 10. marts 1998 om den sociale indsats for de mest udsatte voksne. I denne vejledning og i de vejledende retningslinier for samarbejdet mellem de sociale myndigheder og Kriminalforsorgens institutioner er det anbefalet, at amter og kommuner viderefører den hidtidige praksis om, at den tidligere kommune fortsætter som handlekommune.

Det kan fx være relevant for hjemløse og stofmisbrugere, hvor det kan være hensigtsmæssigt at opretholde tilknytning til en tidligere opholdskommune, bl.a. med henblik på resocialisering. Specielt for hjemløse, der selv har taget ophold på et tilbud efter servicelovens § 94, bør der skabes kontakt med den tidligere opholdskommune om den videre hjælp, idet forsorgshjemmets beliggenhedskommune i de fleste tilfælde ikke vil være den mest hensigtsmæssige i rollen som handlekommune.

Særlige forhold gør sig gældende, når den oprindelige opholdskommune som en del af en handleplan har visiteret en person, fx en stofmisbruger til behandling på et privat behandlingstilbud i en anden (amts)kommune. I disse tilfælde er det hensigtsmæssigt, at det i forbindelse med handleplanen aftales, at den hidtidige kommune og amtskommune forbliver handlekommune, så længe foranstaltningen er i værk.

Der henvises til forslaget til § 9, stk. 7, i retssikkerhedsloven.

5.3 Forslag om hjemmel til at aftale refusion for udgifter efter lov om aktiv socialpolitik

Både i pensionslovens § 53 og servicelovens § 128 er der hjemmel til, at kommuner indbyrdes kan aftale refusion. Der er ikke i aktivloven en tilsvarende hjemmel til at aftale refusion. Når der ikke blev stillet et sådant forslag skyldes det ikke, at man ønskede at afskære kommunerne fra at indgå aftale om refusion.

Men det var den almindelige opfattelse, at der ikke var behov for en sådan hjemmel.

Praksis har imidlertid vist, at kommuner, der ikke selv har et relevant tilbud, køber pladser på uddannelsesstilbud, der ligger i andre kommuner.

Vanskelighederne ved, at der ikke er refusion for udgifter efter aktivloven, har vist sig at være knyttet til tilfælde, hvor en kommune både bevilger hjælp til forsørgelse og til betaling for uddannelse, som ikke er en ordinær uddannelse, men er tilrettelagt i forhold til en særlig målgruppe.

Der er tale om tilbud, som er rettet mod en mindre persongruppe, som ingen eller kun få kommuner selv kan etablere meningsfulde tilbud til. Tilbuddene dækker derfor ofte hele eller dele af landet. Disse tilfælde kan opdeles to hovedgrupper.

Den første gruppe omfatter situationer, hvor det er en myndighed, der afgør, at en person kan deltage i et særligt uddannelsesforløb. Et eksempel på et sådant lands- eller landsdelsdækkende tilbud er Blindeinstituttet i København.

Dette og lignende tilbud er revalideringstilbud, som en opholds(amts)kommune har pligt til at tilbyde sine borgere med begrænsninger i arbejdsevnen. Hvis kommunen eller amtskommunen ikke selv råder over et egnet tilbud, kan den indgå aftale om at benytte tilbud, der ligger i en anden kommune eller amtskommune.

Der skal således i disse tilfælde indgås en aftale om betaling for udgifter ved opholdet med den kommune eller amtskommune, hvor tilbuddet ligger. Hvis der ikke er en sådan aftale, kan den modtagne (amts)kommune afvise at modtage revalidenden.

Den foreslåede hjemmel til, at kommuner kan indgå aftaler om refusion for udgifter efter aktivloven, vil give den retlige ramme for, at kommunerne og amtskommunerne kan tilrettelægge deres administration, således at ingen kommuner eller amtskommuner får påført særlige sociale udgifter alene fordi de i deres kommune har placeret et lands- eller landsdelsdækkende tilbud.

Den anden hovedgruppe omfatter tilfælde, hvor det ikke er en social myndighed, men en privat der afgør, hvem der kan deltage i uddannelsesforløbet. Kerneeksemplet er, når kommuner benytter tilbud til sent udviklede, dvs. tilbud, hvor sent udviklede som led i revalidering bor på uddannelsesstedet eller i tilknytning hertil.

Med forslaget om, at kommunerne kan indgå aftale om refusion for udgifter efter aktivloven, vil der ikke

være retlige hindringer for, at den kommune, som bevilger hjælpen, kan aftale, at den friholder beliggenhedskommunen for udgifter efter aktivloven.

I lyset af de nye regler fra 1. juli 1998 har Landsforeningen Ligeværd (tidligere Landsforeningen til Støtte af Sent Udviklede) oplyst, at i praksis foregår optagelsen i tilbud tilknyttet Landsforeningen ved, at den kommune, som ønsker at give en af sine borgere mulighed for uddannelse, indgår aftale med det aktuelle tilbud, fx om varighed, indholdet, opfølgning og om betalingen for opholdet. Landsforeningen har videre oplyst, at tilbuddene vil følge den praksis, at de kun tager imod elever fra en anden kommune, når denne påtager sig at friholde beliggenhedskommunen for udgifter efter aktivloven.

Til Landsforeningens bemærkninger kan tilføjes, at private tilbud, som indgår aftaler om at optage elever fra andre kommuner, alene har et juridisk krav på betaling m.v. i forhold til den kommune, der er indgået aftale med.

En kommune, der har indgået en aftale med et privat tilbud, kan ikke frigøre sig fra aftalen alene ved at henvise til, at der ikke længere er regler om mellemkommunal refusion i aktivloven. Disse regler regulerer alene forholdet mellem myndigheder, og ikke aftaler en myndighed indgår eller har indgået med en privat om at udføre en opgave.

På baggrund af den praksis, som tilbud tilknyttet Landsforeningen Ligeværd følger med hensyn til at optage elever, og det forhold, at kommunen, som indgår aftale med et tilbud til sent udviklede, er forpligtet efter aftalen, anses det ikke at være nødvendigt at indføre yderligere regler, fx om pligt til at indgå aftale om refusion, når en kommune giver en af sine borgere et tilbud finansieret efter aktivloven i en anden kommune.

Kommunerne vil blive vejledt om ovennævnte, herunder at Socialministeriet og de kommunale organisationer forventer, at kommunerne indretter sig ud fra ovenstående med virkning fra 1. juli 1998, hvilket er i overensstemmelse med den orientering, som kommuner m.fl. fik i brev af 24. juni 1998 inden bistandslovsreformen trådte i kraft.

Konkret kan administrationen i forbindelse med bl.a. tilbud til sent udviklede ske ved, at beliggenhedskommunen godkender en rammeaftale om betalings- og handlekommuneforpligtelsen, som tilbuddet benytter, når tilbuddet indgår aftale om at optage en elev, der kommer fra en anden kommune.

II. Særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre

Regeringen har i den børnefamiliepolitiske redegørelse fra juni 1998 redegjort for initiativer til forbedringer for forældre, der mangler en pasningsmulighed til deres barn.

Regeringen foreslår herunder, at der tages et særligt økonomisk hensyn til reelt enlige forældre med børn i aldersgruppen fra 24 uger til barnet fylder 5 år, der er nødt til at tage børnepasningsorlov på grund af manglende pasningsmuligheder.

Efter den gældende § 27 i serviceloven kan kommunen vælge at give supplerende tilskud til forældre, der modtager orlovsydelse til børnepasning. Der er ikke tale om en forpligtelse for kommunen.

Formålet med indførelse af orlov til børnepasning er at give forældre mulighed for at være mere sammen med deres mindre børn og skal derfor ses som et led i arbejdet med at fremme forældres mulighed for at få en bedre sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv.

Det overordnede formål med det supplerende tilskud efter § 27 er at give forældrene et yderligere incitament til at tage orlov til børnepasning.

Enlige forældre har ikke som ægtepar eller samlevende en anden indkomst til at supplere den samlede husstandsindkomst. Giver kommunen ikke det frivillige supplerende tilskud efter § 27, vil orlovsydelsen på 60 pct. af dagpengemaximum være under kontanthjælpens forsørgerats. Tilskyndelsen til at overgå til kontanthjælp fremfor at benytte orlov ved manglende pasningsmulighed er u hensigtsmæssig.

Det er samtidig vigtigt at fastholde enlige forældre på arbejdsmarkedet - både af samfundsmæssige og sociale årsager.

Lovforslaget sigter mod at fastholde disse forældres tilknytning til arbejdsmarkedet. I tilfælde, hvor disse forældre ufrivilligt er nødsaget til at tage børnepasningsorlov på grund af manglende pasningsmulighed til deres barn, sikres enlige således en ydelse, et særligt supplerende tilskud, der tillagt orlovsydelsen svarer til kontanthjælpens forsørgerats. Det særligt supplerende tilskud er skattepligtig indkomst (A-indkomst).

Kontanthjælpsmodtagere

Enlige forsørgere, der modtager kontanthjælp, modtager kontanthjælpens forsørgerats. Disse forældre vil, selv om de måtte modtage et beskæftigelsestil-

bud, fortsat være berettiget til kontanthjælp på forsørgerats, hvis de ikke kan få anvist en dagtilbudsplads til deres barn, jf. lov om aktiv socialpolitik § 13, stk. 3, nr. 3.

Disse forældre er således sikret det økonomiske niveau, der ligger i forslaget til de nye regler. For disse forældre indebærer benyttelse af børnepasningsorlov friholdelse af rådighedsforpligtelsen i hele orlovsperioden. Lovforslaget omfatter derfor ikke denne målgruppe, idet formålet netop er at sikre de enlige forsørgeres fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet.

Modtagere af dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Enlige forældre, der modtager dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., vil ikke være omfattet af lovændringen, jf. bemærkningerne ovenfor om kontanthjælpsmodtagere.

Det bemærkes i den forbindelse, at manglende pasningsmuligheder for børn betragtes som en gyldig grund til at opsigte et arbejde og afslå at medvirke til at udarbejde eller revidere en handlingsplan eller afslå tilbud efter § 33 i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Der henvises til § 21 i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 576 af 6. august 1998 om selvforskyldt ledighed.

Et medlem under 25 år, der er omfattet af § 52 b i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og som afslår et tilbud efter en individuel uddannelses- og handlingsplan eller at medvirke til at udarbejde eller revidere en individuel uddannelses- eller handlingsplan, mister heller ikke retten til dagpenge, hvis afslaget skyldes manglende pasningsmulighed for børn. Der henvises til § 22 i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 576 af 6. august 1998 om selvforskyldt ledighed.

III. Forlængelse af Dagpengeudvalget

Forslaget betyder, at Dagpengeudvalget, der har sekretariat i Ankestyrelsen, forlænges fra den 28. februar 1999 til den 31. maj 1999. Dagpengeudvalgets opgaver er med bistandslovreformen overgået til de sociale nævn, således at Ankestyrelsen alene tager principielle eller generelle sygedagpengesager. Dagpengeudvalget skal herefter færdiggøre sager, der er indkommet til Ankestyrelsen inden den 29. juni 1998. Begrundelsen for forlængelse af Dagpengeudvalget er det store antal klagesager, der er indkommet til Dagpengeudvalget i første halvdel af 1998.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige og private

I. Mellemkommunal refusion

Forslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser i forholdet mellem staten og kommunerne. I de flyttesituationer, som forslaget omhandler, vil byrdefordelingen mellem kommunerne blive påvirket, således at den kommer til at svare til situationen før 1. juli 1998.

Forslaget er forhandlet med de kommunale parter.

II. Særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre

De samlede offentlige merudgifter ved forslaget skønnes til ca. 3,8 mill. kr. (PL 1999) i 1999, heraf kommunale merudgifter på ca. 2,8 mill. kr. og en statslig merudgift på ca. 1,0 mill. kr. For år 2000 og frem skønnes merudgifterne til ca. 7,6 mill. kr. årligt, heraf kommunale merudgifter på ca. 5,5 mill. kr. og en statslig merudgift på ca. 2,1 mill. kr.

Statens merudgift er en følge af, at der forventes en mindre stigning i målgruppens brug af børnepasningsorlov.

Den kommunale merudgift er beregnet således, at frivillige udgifter til supplerende tilskud til orlovsydelse efter nugældende lovgivning er modregnet.

De økonomiske konsekvenser har været til forhandling med de kommunale parter. Der har ikke kunnet opnås enighed, da de kommunale parter ikke er enige i, at frivilligt afholdte udgifter skal modregnes i beregningen af merudgifter, mens staten fastholder, at det er de reelle merudgifter, der skal beregnes.

Forslaget har ikke væsentlige administrative konsekvenser.

III. Forlængelse af Dagpengeudvalget

Udgifterne ved udvalgets forlængelse afholdes af Ankestyrelsen.

Erhvervsmæssige og miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke erhvervsmæssige og miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindredgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	Alene vedr. II. Mill. kr. 1999 Herefter årligt Kommuner 2,8 5,5 Stat 1,0 2,1 I alt 3,8 7,6
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	-
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Miljømæssige konsekvenser	-	-
Administrative konsekvenser for borgerne	-	-
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Det følger af § 9 i retssikkerhedsloven, at når en borger flytter til en anden kommune, bliver den nye opholdskommune handlekommune.

Det er i praksis er antaget, at når der foreligger særlige grunde, kan kommunerne indbyrdes aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat skal være handlekommune. Med forslaget til § 9, stk. 7, lovfæstes denne praksis.

Som eksempler på, at der foreligger særlige grunde kan nævnes, at opholdet i den nye kommune

- er led i den tidligere kommunes sociale indsats, fx ved at den tidligere kommunes tilbud ligger uden for kommunen,
- skyldes at pågældende skal opholde sig i institutioner under Kriminalforsorgen, eller
- hænge sammen med, at pågældende optages i forsorgshjem (boform efter servicelovens § 94).

Som et yderligere eksempel kan nævnes familier, der flytter tit, og hvor det derfor er mest hensigtsmæssigt, at den sociale sag bliver hos den kommune, som har lagt handlingsplanen og har det bedste kendskab til familien.

Der kan ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvornår der foreligger særlige grunde, men dette vil fx være tilfældet, når

- der er behov for en fortsat social indsats (pleje, hjælp til genoptræning, uddannelse o.l.),
- aftalen er med til at sikre borgeren kontinuitet i den sociale indsats,
- flytningen til den nye kommune er sket som et led i den tidligere opholdskommunes sociale indsats, eller
- det er planen, at borgeren ikke skal bo varigt i den aktuelle opholdskommune, men efter kortere eller længere tid skal videre, enten tilbage til den oprindelige opholdskommune, eller udsluses til en anden kommune.

I praksis sker det, at kommunerne i et amt indgår generelle aftaler – rammeaftaler – om handlekommune i visse særlige sociale hjælpesituationer, fx i forbindelse med, at personer får ophold i et forsorgshjem. Sådanne aftaler er hensigtsmæssige, idet de giver nogle praktiske administrative rammer for en række typiske situationer, hvorved kommunerne undgår at skulle indgå konkrete aftaler i forhold til hver enkelt sag.

En aftale – herunder en rammeaftale – om at en tidligere opholdskommune fortsat er handlekommune, forudsætter, at borgeren samtykker. Hvis borgeren

foretrækker, at opholdskommunen er handlekommune, skal dette ønske respekteres. Borgeren har således altid ret til at kræve, at det er pågældende aktuelle opholdskommune, som er handlekommune.

En aftale om, at en anden kommune end opholdskommunen skal være handlekommune, skal omfatte alle former for hjælp til borgeren. Kommunerne kan således ikke aftale, at pligten til at være handlekommune kun omfatter visse former for hjælp efter den sociale lovgivning.

Hvis borgeren vil klage over en afgørelse, skal klagen behandles af det sociale nævn, som kommunen hører under. Hvis en kommune efter aftale er handlekommune, skal handlekommunens afgørelse i givet fald behandles af det sociale nævn, som handlekommunen hører under.

Til nr. 2.

Forslaget til § 9 a samler og viderefører med en række justeringer reglerne om mellemkommunal refusion efter § 128 i lov om social service og § 53 i lov om social pension.

§ 9 a regulerer opholdskommuners adgang til at kræve udgifter afholdt af en tidligere opholdskommune (mellemkommunal refusion) og adgang til at indgå aftaler om mellemkommunal refusion, fx når en person får et tilbud i en anden kommune.

Sigtet med forslaget til § 9 a er at harmonisere opholdskommunens adgang til at få refusion for ydelser efter serviceloven, pensionsloven og aktivloven.

Med § 9 a lovfæstes reglerne fra bistandsloven, hvorefter også ophold i institutioner under sygehøvsnet og Kriminalforsorgen gav adgang til mellemkommunal refusion. Dette er en ændring i forhold til den gældende affattelse af servicelovens § 128.

Der bliver efter forslaget adgang til refusion også for ydelser efter aktivloven i forbindelse med ophold i boformer m.v., der er nævnt i bestemmelsens stk. 1 og 2. Dette er en ændring i forhold til, at der efter gældende regler ikke er mellemkommunal refusion for udgifter efter aktivloven. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger, afsnit, 5.2.

Med forslaget til § 9 a, stk. 3, bliver der hjemmel til at indgå aftale om refusion også for udgifter efter aktivloven.

Til stk. 1.

Stk. 1 fastsætter, at opholdskommunen har adgang til refusion for ydelser efter lov om social service, lov om aktiv socialpolitik og lov om social pension § 52, stk. 1, når der er tale om ophold i boformer m.v., som er nævnt i nr. 1-7.

F. t. l. vedr. retssikkerhed og administration på det sociale område m.v.

Det er ikke et krav, at kommunen har udgifter til selve opholdet i boformen, for at den kan kræve refusion for udgifter efter pensionsloven eller aktivloven. En forsorghjemskommune kan fx få refusion for udgifter til kontanthjælp, selvom udgiften til ophold i forsorghjem (servicelovens § 94) betales af amtskommunen med refusion fra staten.

Det er uændret en betingelse, at den tidligere opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at personen har fået ophold i kommunen. Medvirken foreligger bl.a., hvis en leder eller forstander træffer beslutning om, at en person kan få ophold i en boform, fx et forsorghjem efter servicelovens § 94.

Udgifter efter § 52, stk. 1, i pensionsloven omfatter som hidtil udgifter til personer, der allerede er tilkendt pension, og til personer, der får tilkendt pension under opholdet.

Nr. 1 til 7 viderefører med redaktionelle ændringer § 53, stk. 1, i lov om social pension. Der er i forhold til pensionsloven den ændring, at det nu direkte fremgår, at der er refusion ved ophold i boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., såfremt boligerne er oprettede af eller efter aftale med amtskommunen.

Nr. 5 og 6 er nye i forhold til gældende affattelse af servicelovens § 128, men svarer til gældende regler i pensionsloven. Udgifter i forbindelse med ophold på institutioner under sygehusvæsnet og Kriminalforsorgen var tidligere omfattet af bistandslovens § 11. Men det har ikke været tilsigtet, at udgifter efter serviceloven til ophold i disse boformer skulle undtages fra adgang til refusion.

Nr. 7 er en opsamlingsbestemmelse, som giver adgang til refusion for ophold, der ikke formelt er etableret som boform efter nr. 1-6, men som kan sidestilles med sådanne tilbud, idet de anvendes til at opfylde samme behov. Reglen findes i dag i pensionslovens § 53, stk. 1, nr. 8. Sigtet med den er, at der herved tages højde for, at der i dag allerede er måder at organisere hjælp på, der kan sidestilles med de boformer, som direkte er nævnt i stk. 1, nr. 1-6, og at der hele tiden udvikles nye boformer og hjælpetilbud, der etableres ud fra konkrete behov og muligheder for at finde nye måder at indrette hjælp på.

Opsamlingsbestemmelsen giver refusion i forhold til fx private krisecentre, der fungerer på sammen måde som krisecentre efter servicelovens § 94, men som konkret ikke er etableret som en boform efter servicelovens § 94.

Den gældende bestemmelse i servicelovens § 128, stk. 1, nr. 3, om refusion, når der ydes hjælp efter servicelovens § 77, er medtaget som hjælp, der træder i stedet for en boform efter serviceloven.

Til stk. 2.

Efter stk. 2 har opholdskommunen refusionsadgang, når en person har udnyttet sin flytteret efter § 92, stk. 3, i lov om social service, § 63, stk. 1, i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. Det bemærkes, at der også er refusion, når en borger har ret til at flytte efter § 17, stk. 5, i lov om boliger for ældre og personer med handicap, idet denne bestemmelse er omfattet af § 63, stk. 1, som nævnt ovenfor.

Borgerens flytteret afhænger af de særlige betingelser, som fremgår af de tre nævnte lovbestemmelser.

Til stk. 3.

Stk. 3 handler om adgang til at aftale en anden udgiftsfordeling end den, der umiddelbart følger af lovgivningen.

Stk. 3 giver kommunerne adgang til indbyrdes at aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat kan afholde udgifter efter de i stk. 1 nævnte love, dvs. serviceloven, aktivloven og pensionsloven. Bestemmelsen svarer til servicelovens § 128, stk. 3, og pensionslovens § 53, stk. 2. Det nye er, at der nu også er adgang til, at kommunerne kan aftale refusion for udgifter efter aktivloven.

Adgang til at aftale refusion efter stk. 3 giver kommunerne mulighed for at aftale refusion i en situation, hvor en borger flytter til en anden kommune uden at betingelserne for mellemkommunal refusion efter stk. 1 og 2 er opfyldt.

Det er uændret, at det i aftalen skal fastsættes, hvor længe aftalen skal gælde. Der er derudover ikke krav til aftalens indhold. Det er således op til kommunerne selv at afgøre, fx om aftalen skal omfatte udgifter efter alle de tre love eller kun en eller to af lovene.

Det skal fremhæves, at i servicelovens § 128, stk. 4, og i pensionslovens § 53, stk. 3, er der i dag en bestemmelse om, at aftaler om refusion, som kommuner indgår med hinanden, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Disse aftaler er ikke afgørelser, og det følger derfor af almindelige principper, at uenighed om aftaler ikke kan indbringes for de sociale klagemyndigheder eller for andre administrative myndigheder. Det er således overflødigt at have regler herom. Derfor er der ikke foreslået en regel svarende til servicelovens § 128, stk. 4, eller pensionslovens § 53, stk. 3.

Til stk. 4.

Stk. 4 svarer til servicelovens § 128, stk. 5, hvorefter krav om refusion skal være rejst seneste 3 år efter hjælpen er ydet. Denne forældelsesregel bevirker, at man undgår de problemer, der altid vil være, hvis man flere år efter at dispositioner konkret er gennemført, ud fra gamle sager skal afgøre spørgsmål om mellemkommunal refusion. Det foreslås, at forældelsesreglen bliver generel.

Til nr. 3

Der henvises til de almindelige bemærkninger under III.

Til § 2

Konsekvensændring som følge af, at reglerne om mellemkommunal refusion flyttes til retssikkerhedsloven.

Til § 3

Til nr. 1

Det foreslås, at der henvises til lov om aktiv socialpolitik § 25 i sin helhed fremfor alene til § 25, stk. 1. Efter forslaget fastslås det, at en person under 25 år, der forsørger eget barn i hjemmet, har den samme overgrænse for, hvilket tilskud der kan gives, som en person, der er fyldt 25 år.

Til nr. 2

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunen giver et særligt supplerende tilskud til

- 1) enlige forældre, der
- 2) er beskæftigede lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende,
- 3) har et barn i alderen 24 uger indtil barnet fylder 5 år, og
- 4) ikke kan anvises dagtilbud til deres barn - og derfor vælger at modtage orlovsydelse til børnepasning, jf. lov om orlov.

(1) Det forudsættes, at der er tale om enlige forældre. Ved afgørelsen af, om forælderen er enlig, anvendes børnetilskudslovens afgrænsning af begrebet reelt enlige.

(2) Det forudsættes, at forælderen er beskæftiget lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende, dog eventuelt på barselorlov.

(3) Ydelsen forudsættes forbeholdt forældre til mindre børn, idet barnet skal være i alderen 24 uger og indtil barnet fylder 5 år

(4) Det forudsættes, at kommunen ikke kan anvise et dagtilbud på det tidspunkt, hvor der er behov for det af hensyn til tilbagevenden efter endt barselorlov eller

fortsat forbliven i beskæftigelse. Valg af orlov til børnepasning forudsættes derfor nødvendig. Kommunen skal kunne anvise et egentligt dagtilbud.

Uanset om kommunen senere kan anvise et dagtilbud til barnet, vil orlovshaveren fortsat have krav på et særligt supplerende tilskud efter bestemmelsen, så længe orlovsperioden løber.

Kommunen skal udlevere dokumentation for, at der ikke kan anvises et dagtilbud. Det forudsættes i den forbindelse, at kommunen 2 måneder forud for en eventuel tvungen orlovsperiodes påbegyndelse vil kunne afgive en erklæring om manglende anvisning af dagtilbud. Hermed gives der forælderen mulighed for at overholde varslet på 4 uger over for en arbejdsgiver, jf. lov om orlov § 11, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at der alene kan ydes særligt supplerende tilskud til den af forældrene, barnet bor mest hos. Hvis barnet bor lige meget hos begge forældre, vil der alene kunne udbetales tilskud til den af forældrene, hvor barnet er tilmeldt folkeregistret. Afgrænsningen følger reglerne om barnets opholdskommune, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, § 9, stk. 3.

Forpligtelsen til at yde det særligt supplerende tilskud påhviler barnets opholdskommune, der ligeledes har forpligtelsen efter lovens § 7 om plads i et dagtilbud.

I *stk. 3* angives, at det supplerende tilskud efter stk. 1 udgør forskellen mellem orlovsydelsen og konstanthjælpens forsørgersats med de nærmere begrænsninger.

I *stk. 4* angives, at summen af særligt supplerende tilskud og orlovsydelse ikke kan overstige 80 pct. af den hidtidige indtægt.

I *stk. 5* angives, at kommunerne alene skal udbetale det højeste beløb af tilskuddet efter § 27 eller efter § 27 a.

Af *stk. 6* fremgår det, at tilskuddet udbetales af kommunen mod dokumentation for modtagelse af orlovsydelse til børnepasning. Kommunen vil i forvejen ligge inde med dokumentation for, at barnet ikke har kunnet anvises en plads.

Til nr. 3.

Konsekvensændring som følge af, at reglerne om mellemkommunal refusion flyttes til retssikkerhedsloven.

Til nr. 4

Det foreslås, at kommunen endeligt afholder udgifterne til det særligt supplerende tilskud. Såvel det gældende supplerende tilskud efter lovens § 27 som udgifterne til dagtilbud til børn efter lovens § 7, stk. 1, af-

holdes efter gældende regler endeligt af kommunen, og der er en nøje finansieringsmæssig sammenhæng mellem det særligt supplerende tilskud og de to nævnte ydelser.

Til nr. 5

Det foreslås, at staten i lighed med refusion af kommunale udgifter til tilskud efter § 27 yder refusion med 75 pct. af kommunens udgifter til særligt supplerende tilskud til udlændinge, der er omfattet af servicelovens § 133, stk. 1, i 6½ år.

Til § 4

På linie med systematikken i pensionsloven og serviceloven foreslås det, at der i aktivloven henvises til reglerne i retssikkerhedslovens § 9 a om mellemkommunal refusion.

Til § 5

Ændringen er en konsekvens af, at der i samme situationer som efter lov om social service og lov om social pension også bliver adgang til mellemkommunal refusion efter lov om aktiv socialpolitik.

Til § 6

Til stk. 1.

Forslaget træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen og har virkning fra 1. juli 1998.

Således som lovgivningen kom til at se ud fra 1. juli 1998 indebærer det nye forslag til § 9 a i retssikkerhedsloven en række ændringer i adgangen til mellemkommunal refusion for udgifter efter serviceloven og efter aktivloven.

Som udgangspunkt ville man sædvanligvis foreslå, at ændringerne skulle have virkning for tiden efter lovforslaget.

Som beskrevet i de almindelige bemærkninger går forslaget til § 9 a i retssikkerhedsloven ud på at rette op på virkninger, som ikke har været tilsigtet.

Derfor er det Socialministeriets og de kommunale organisationers vurdering, at de nye regler bør få virkning fra 1. juli 1998. Det stemmer samlet set bedst med de forudsætninger, som kommuner m.v. har arbejdet under i forbindelse med, at bistandslovreformen trådte i kraft. Der kan henvises til, at Socialmini-

steriet den 24. juni 1998 overfor kommuner m.fl. har varslet, at der ville komme ændringer.

Til stk. 2.

Det foreslås, at der sker en lovfæstelse af praksis med hensyn til kommuners adgang til med hinanden at aftale, at en tidligere opholdskommune er handlekommune, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til stk. 3 og 4.

Det foreslås, at bestemmelserne om særligt supplerende tilskud træder i kraft den 1. juli 1999.

Det foreslås samtidig, at bestemmelsen i servicelovens § 27 a får virkning for de enlige forældre, der påbegynder børnepasningsorlov den 1. juli 1999 eller senere, og hvor kommunen ikke har kunnet anvise et dagtilbud fra dette tidspunkt. Enlige forældre, der allerede har begyndt børnepasningsorlov ved lovens ikrafttræden, vil ikke have krav på et særligt supplerende tilskud efter § 27 a.

Til stk. 5.

Bestemmelsen i § 5 har virkning fra og med tilskudsåret 2000.

Bestemmelsen i § 5 vedrører opgørelsen af det folketal, der indgår i beregningen af en kommunes tilskuds- og udligningsbeløb i henhold til lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

Indenrigsministeriet har den 30. juni 1998 i henhold til de gældende regler udmeldt et statsgaranteret udskrivningsgrundlag for tilskudsåret 1999 og hertil hørende statsgaranteret tilskuds- og udligningsbeløb til de enkelte kommuner. I beregningen af de enkelte kommuners tilskuds- og udligningsbeløb indgår et skøn over den enkelte kommunes folketal pr. 1. januar 1999, opgjort i henhold til § 5 i bekendtgørelse nr. 719 af 24. september 1998 om opgørelse og afregning af tilskud og tilsvarende i henhold til lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

De statsgaranterede tilskuds og udligningsbeløb for tilskudsåret 1999 ligger således fast på nuværende tidspunkt. Det indgår derfor i forslaget, at de ændrede regler for opgørelse af det folketal, der indgår i beregningen, har virkning fra og med tilskudsåret 2000.

Bilag 1

Eksempler, der illustrerer reglerne om opholdskommune og mellemkommunal refusion efter 1. juli 1998 og ændringerne, der foreslås i lovforslaget.

Tekst med fed og kursiv angiver, om der er ændringer.

<p>Eksempel 1: Stofmisbruger S, der modtager kontanthjælp, bor i A kommune. Pågældende skal have et behandlingstilbud i B kommune. Det forudsættes, at S ikke bevarer bopæl i A kommune. B kommune er opholds- og handlekommune.</p>	<p>Udgifter efter serviceloven: Hvis behandlingstilbudet er en boform, jf. servicelovens § 128, kan B kommune få refusion fra A kommune. <i>Dette er uændret efter forslaget.</i></p> <p>Hvis behandlingstilbudet ikke er omfattet af servicelovens § 128, kan B kommune aftale refusion med A kommune. <i>Efter forslaget er der refusion, hvis botilbudet svarer til en boform efter serviceloven.</i></p> <p>Udgifter efter aktivloven: B kommune kan ikke få refusion for udgifter afholdt efter aktivloven. <i>Efter forslaget får B kommune ret til refusion også for udgifter efter aktivloven.</i></p>
<p>Eksempel 2a: Efter det midlertidige ophold i B kommune udsluses S med kommunens / anden offentlig myndigheds hjælp til en almindelig bolig i C kommune, der bliver opholdskommune og dermed handlekommune. S modtager kontanthjælp.</p>	<p>Udgifter efter serviceloven: Når der er tale om en almindelig bolig, er der ikke refusion efter servicelovens § 128. Det kan aftales, at C kommune skal have refusion. <i>Dette er uændret efter forslaget.</i></p> <p>Udgifter efter aktivloven: C kommune kan ikke få refusion for udgifter efter aktivloven. <i>Efter forslaget kan der aftales refusion.</i></p>
<p>Eksempel 2b: Efter det midlertidige ophold i B kommune udsluses S med kommunens / anden offentlig myndigheds hjælp til en boform som nævnt i servicelovens § 128 / pensionslovens § 53 i C kommune. C kommune bliver opholdskommune og dermed handlekommune. S modtager kontanthjælp / pension</p>	<p>Udgifter efter serviceloven og pensionsloven: C kommune har adgang til refusion efter servicelovens § 128/ pensionslovens § 53. C kommune kan rette krav mod B kommune, der kan rette sit krav mod A kommune. <i>Dette er uændret efter forslaget.</i></p> <p>Udgifter efter aktivloven: C kommune kan ikke få refusion for udgifter efter aktivloven. <i>Efter forslaget får C kommune ret til refusion.</i></p>

<p>Eksempel 3: Hjemløs H får ophold i et forsorghjem, der ligger i F kommune. Det forudsættes, at H ikke bevarer sin tidligere opholdskommune. F kommune er opholdskommune og dermed handlekommune. Det kan aftales, at en tidligere kommune fortsat er handlekommune. Udgifterne til botilbud efter servicelovens § 94 er en amtskommunal udgift. Amtskommunen får 50 pct. refusion fra staten.</p>	<p>Udgifter efter serviceloven og pensionsloven: Har F kommune udgifter til hjælp efter serviceloven eller pensionsloven, kan F kommune kræve sine udgifter betalt af en tidligere opholdskommune. Betingelserne i servicelovens § 128 /pensionslovens § 53, stk. 1, er opfyldte. Der er medvirken af anden offentlig myndighed, idet forstanderen - eller en anden ansat - har optaget H i boformen, som er nævnt i §128 stk. 1. Der er dog ikke refusion for udgifter til personlige tillæg. <i>Dette er uændret efter forslaget.</i></p> <p>Udgifter efter aktivloven: F kommune kan ikke få refusion for udgifter efter aktivloven. <i>Efter forslaget får kommune F refusion for udgifter efter aktivloven.</i></p>
<p>Eksempel 4a: Efter det midlertidige ophold på forsorghjem i F kommune udsles H med kommunens / anden offentlig myndigheds hjælp til en almindelig bolig i C kommune, der bliver opholdskommune og dermed handlekommune.</p>	<p>Udgifter efter serviceloven og pensionsloven: Da der er tale om en almindelig bolig, er der ikke refusion efter servicelovens § 128/ pensionslovens § 53. Det kan aftales, at C kommune skal have refusion. <i>Dette er uændret efter forslaget.</i></p> <p>Udgifter efter aktivloven: C kommune kan ikke få refusion for udgifter efter aktivloven. <i>Dette er uændret efter forslaget. Det er nyt, at der kan indgås aftale om refusion.</i></p>
<p>Eksempel 4b: Efter det midlertidige ophold på forsorghjem i F kommune udsles H med kommunens / anden offentlig myndigheds hjælp til en boform, som nævnt i servicelovens § 128/ pensionslovens § 53 i kommune C, der bliver opholdskommune og dermed handlekommune.</p>	<p>Udgifter efter serviceloven og pensionsloven: C kommune får adgang til refusion efter servicelovens § 128/ pensionslovens § 53, stk. 1. Da F kommune var opholdskommune under det midlertidige ophold, kan C kommune kræve refusion fra F kommune. F kommune herefter kræve sine udgifter dækket af A kommune, jf. servicelovens § 128/ pensionslovens § 53, idet H.s ophold i F kommune er sket ved medvirken, og der er tale om en boform, som er nævnt i § 128/ pensionslovens § 53. <i>Dette er uændret efter forslaget.</i></p> <p>Udgifter efter aktivloven: C kommune kan ikke få refusion for udgifter efter aktivloven. <i>Efter forslaget får kommune F får refusion for udgifter efter aktivloven.</i></p>
<p>Eksempel 5a: En person, der bor i kommune A, skal i fængsel i kommune B. Efter endt fængselsophold udsles personen til kommune C, og hvor pågældende modtager kontanthjælp. Udslusningen sker til en almindelig bolig. Kommune C bliver opholdskommune og dermed handlekommune.</p>	<p>Udgifter efter serviceloven: Da der er tale om en almindelig bolig, er der ikke refusion efter servicelovens § 128. Det kan aftales, at C kommune skal have refusion. Denne aftale skal indgås med den kommune, som har pligt til at betale for S under det midlertidige ophold. <i>Dette er uændret efter forslaget.</i></p> <p>Udgifter efter aktivloven: C kommune kan ikke få refusion for udgifter efter aktivloven. Dette er uændret efter forslaget. <i>Det er nyt at der kan indgås aftale om refusion.</i></p>

Eksempel 5b:

En person, der bor i kommune A, skal i fængsel i Kommune B. Efter endt fængselsophold udsluses personen til kommune C, og hvor pågældende modtager kontanthjælp. Udslusningen sker til en boform, som nævnt i servicelovens § 128 / pensionslovens § 53 i kommune C, der bliver opholdskommune og dermed handlekommune.

Udgifter efter serviceloven:

C kommune har ret til refusion efter servicelovens § 128 fra kommune B, men B kommune har ikke ret til refusion fra kommune A. ***Dette ændres, idet ophold i institutioner under fængselsvæsenet giver ret til refusion. Fængselskommunen bliver således efter forslaget friholdt for udgifter.***

Udgifter efter aktivloven:

C kommune kan ikke få refusion for udgifter efter aktivloven. ***Kommune C får refusion for udgifter efter aktivloven. Kommunen A skal afholde den kommunale andel af udgifterne.***

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 540 af 21. juli 1998, foretages følgende ændring:

1. I § 9 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Når der er særlige grunde hertil, kan opholdskommunen med borgerens samtykke med en tidligere opholdskommune aftale, at den tidligere opholdskommune er handlekommune.«.

2. Efter § 9 indsættes:

»§ 9 a. Opholdskommunen har ret til at få sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om social service, lov om aktiv socialpolitik og § 52, stk. 1, i lov om social pension refunderet af en tidligere opholdskommune, når den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold i:

- 1) Boformer efter §§ 91 - 94 i lov om social service.
- 2) Anbringelsessteder for børn og unge efter §§ 49 og 51 i lov om social service.
- 3) Amtskommunale og kommunale plejehjem mv. efter § 140 i lov om social service.
- 4) Boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., hvis de er oprettet af eller efter aftale med amtskommunen.
- 5) Institutioner under sygehusvæsnet.
- 6) Institutioner under Kriminalforsorgen.
- 7) Boliger, boformer m.v., der træder i stedet for og kan sidestilles med boformer m.v. under nr. 1-6, herunder hjælp efter § 77 i lov om social service.

Stk. 2. Opholdskommunen har ret til refusion efter stk. 1, når en person på grund af særlige forhold har ret til at flytte til et tilsvarende tilbud i en anden kommune eller amtskommune efter følgende bestemmelser:

- 1) § 92, stk. 3, i lov om social service.
- 2) § 63, stk. 1, i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v.

Gældende formulering

§ 89. Loven træder i kraft den 1. juli 1998.

...

Stk. 5. Dagpengeudvalget, jf. § 33 i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, nedlægges den 28. februar 1999. Funktionsperioden for formanden og medlemmerne ophører samme dato.

Stk. 6. ...

§ 53. Opholdskommunen kan kræve sin del af udgifterne til pension, jf. § 52, stk. 1, refunderet af en tidligere opholdskommune, når denne kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person, der får tilkendt eller modtager pension, får ophold i:

Lovforslaget

Stk. 3. Kommuner kan indbyrdes aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat afholder udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde.

Stk. 4. Uenighed om aftaler, der er indgået efter stk. 3, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 5. Krav mod en tidligere opholdskommune efter stk. 1-2, skal rejses senest 3 år efter, at hjælpen er ydet.«

3. I § 89, stk. 5, 1. pkt., ændres »den 28. februar 1999« til: »den 31. maj 1999«.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 22 af 14. januar 1998, foretages følgende ændring:

1. § 53 affattes således:

»§ 53. Opholdskommunen har adgang til refusion fra en tidligere opholdskommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

Gældende formulering

Lovforslaget

- 1) Amtskommunale og kommunale plejehjem m.v., jf. § 140 i lov om social service.
- 2) Almene boliger m.v., en ældrebolig efter lov om boliger for ældre og personer med handicap eller en ældreegnet byfornyset bolig i medfør af lov om byfornyelse og boligforbedring, når optagelse er sket i medfør af § 128, stk. 3, i lov om social service, § 11, stk. 2, i lov om social bistand, jf. lovbeholdtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, § 63, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. eller § 17, stk. 5, i lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 3) Kommunale boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor, jf. § 91 i lov om social service.
- 4) Amtskommunale boformer efter §§ 92-94 i lov om social service.
- 5) Anbringelsessteder for børn og unge efter §§ 49 og 51 i lov om social service.
- 6) Alle institutioner under sygehusvæsenet.
- 7) Institutioner under Kriminalforsorgen.
- 8) Ophold i bolig, bofællesskaber m.v., der træder i stedet for og kan sidestilles med ophold i boformer m.v. efter nr. 1-7.

Stk. 2. Ud over de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, kan kommunalbestyrelserne indbyrdes aftale, at en tidligere opholdskommune afholder opholdskommunens udgifter til pension efter denne lov. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde.

Stk. 3. Uenighed om aftaler, der er indgået efter stk. 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 3

I lov om social service, jf. lovbeholdtgørelse nr. 581 af 6. august 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 27, stk. 5, ændres »§ 25, stk. 1,« til: »§ 25«.

§ 27.—

Stk. 5. For ledige orlovshavere, hvis grundlag for orlovsydelse er modtagelse af kontanthjælp, kan tilskuddet og orlovsydelsen tilsammen ikke overstige et beløb svarende til den kontanthjælp, som orlovshaveren ville være berettiget til efter § 25, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

Gældende formulering

§ 128. Opholdskommunen kan kræve sin del af udgifterne til hjælp efter denne lov refunderet af en tidligere opholdskommune, når den tidligere opholdskommune eller anden offentlig myndighed medvirker til, at en person får

- 1) ophold i boformer efter §§ 91-94,
- 2) ophold i anbringelsessteder for børn og unge efter §§ 49 og 51,
- 3) hjælp til dækning af udgifter i medfør af § 77 eller
- 4) ophold i boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., såfremt boligerne er oprettet af eller efter aftale med amtskommunen.

Lovforslaget

2. Efter § 27 indsættes:

»§ 27 a. Kommunen giver et særligt supplerende tilskud til enlige forældre, der er beskæftigede som lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende, har børn i alderen fra 24 uger og indtil det fyldte 5 år, som kommunen ikke kan anvise barnet plads i et dagtilbud, jf. § 7, stk. 1, og vælger at gå på børnepasningsorlov med orlovsydelse, jf. lov om orlov.

Stk. 2. Der kan alene udbetales særligt supplerende tilskud til den af forældrene, barnet bor mest hos. Hvis et barn bor lige meget hos begge forældre, udbetales særligt supplerende tilskud alene til den af forældrene, hvor barnet er anmeldt folkeregistret.

Stk. 3. Det særligt supplerende tilskud efter stk. 1 udgør forskellen mellem kontanthjælpens forsørgersats, jf. lov om aktiv socialpolitik § 25, og orlovsydelsen.

Stk. 4. Det særligt supplerende tilskud og orlovsydelsen tilsammen kan ikke overstige 80 pct. af den hidtidige indtægt.

Stk. 5. Hvis kommunen efter § 27 giver et supplerende tilskud, der er højere end eller lig med tilskud efter stk. 1, udbetales alene tilskud efter § 27. Hvis det særligt supplerende tilskud efter stk. 1 er højere end tilskud efter § 27, udbetales alene tilskud efter stk. 1.

Stk. 6. Tilskuddet udbetales af kommunen mod dokumentation for modtagelse af orlovsydelse til børnepasning.«

3. § 128 affattes således:

»§ 128. Opholdskommunen har adgang til refusion fra en tidligere opholdskommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. En kommune anses også for at medvirke, jf. stk. 1, når en person har ret til at flytte på grund af ganske særlige forhold, jf. § 92, stk. 3, og § 63, stk. 1, i lov om almene boliger m.v.

Stk. 3. Kommuner kan indbyrdes aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat afholder udgifter til hjælp. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde.

Stk. 4. Krav mod en tidligere opholdskommune efter stk. 1, skal rejses senest 3 år efter, at hjælpen er ydet.

§ 129. Kommunen afholder endeligt udgifter, der efter den sociale lovgivning påhviler kommunen til rådgivning, tilsyn og administration, herunder udgifter til lægeerklæringer m.v. efter denne lov, samt udgifter til husly, jf. § 66. Dog refunderer staten 50 pct. af en kommunes udgifter til gratis advokatbistand, jf. § 60.

Stk. 2. Kommunen afholder endeligt udgifter til dag- og klubtilbud til børn og unge efter §§ 7 og 19 samt til tilskud efter § 26 til forældre, der vælger privat pasning, og til supplerende orlovs-tilskud efter § 27.

Stk. 3. Af en kommunes udgifter til økonomisk tilskud efter §§ 28, 29, 77, 79 og 84 refunderer staten 50 pct.

§ 133.---

Stk. 3. Staten afholder 75 pct. af en kommunes eller en amtskommunes udgifter efter §§ 26, 27, 49, 51 og 65 samt efter kapitlerne 4, 5, 7 og 14-20 i 6½ år.

4. I § 129, stk. 2, indsættes efter »§ 27«: »og særligt supplerende tilskud efter § 27 a«.

5. I § 133, stk. 3, indsættes efter »27,«: »27 a,«.

§ 4

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. september 1998, foretages følgende ændring:

1. Som ny § 108 a indsættes:

»§ 108 a. Opholdskommunen har adgang til refusion fra en tidligere opholdskommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

*Gældende formulering***§ 25. ---**

Stk. 3. Ved beregningen af kommuners og amtskommuners beskatningsgrundlag pr. indbygger og udgiftsbehov pr. indbygger samt ved fastsættelsen af det samlede tilskud eller tilsvarende henregnes til folketallet i en kommune personer, for hvilke kommunen i henhold til lov om social service, lov om almene boliger m.v. og lov om social pension har den generelle betalingsforpligtelse. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler herom.

*Lovforslaget***§ 5**

I lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommunerne og amtskommunerne, jf. lovbekendtgørelse nr. 571 af 4. juli 1997, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 476 af 1. juli 1998, foretages følgende ændring:

1. I § 25, *stk. 3*, indsættes efter »lov om social service,«: »lov om aktiv socialpolitik,«.

Til lovforslag nr. L 140. Skriftlig fremsættelse (16. december 1998)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love. (Regler om mellemkommunal refusion, om særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre og om forlængelse af Dagpengeudvalget).

(Lovforslag nr. L 140).

Lovforslaget inderholder forslag dels til justering af reglerne om mellemkommunal refusion efter serviceloven, aktivloven og pensionsloven, dels om et særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre, og dels om at forlænge Dagpengeudvalget.

Forslaget vedrørende mellemkommunal refusion bygger på rapporten fra en arbejdsgruppe, hvor de kommunale organisationer har været repræsenteret.

Efter forslaget samles reglerne om mellemkommunal refusion i retssikkerhedslovens § 9 a, så der bliver ensartede regler for mellemkommunal refusion i flyttesituationer efter de sociale love, dvs. efter serviceloven, aktivloven og pensionsloven. Endvidere får kommunerne hjemmel til at aftale refusion for udgifter efter aktivloven, og praksis for kommunernes adgang til at aftale handlekommune lovfæstes.

Forslaget løser problemer, der er opstået ved, at der efter 1. juli 1998 ikke er mellemkommunal refusion for hjælp efter aktivloven og ved, at der i serviceloven er sket en utilsigtet begrænsning i adgangen til refusion for ydelser efter serviceloven. Det hjælper bl.a. kommuner, som har et forsorghjem eller et fængsel liggende samt kommuner, der benytter særlige tilbud i andre kommuner som led i revalidering, fx tilbud målrettet sent udviklede.

Forslaget har virkning fra 1. juli 1998. For kommunerne betyder forslaget, at den økonomiske situation vil blive, som den var efter reglerne før 1. juli 1998.

Den anden del af forslaget går ud på med virkning fra den 1. juli 1999 at indføre et særligt supplerende tilskud til orlovsydelse til enlige forældre, som er nødt til at tage børnepasningsorlov på grund af manglende pasningsmuligheder. For at kunne få dette tilskud er det en forudsætning, at modtageren er beskæftiget som lønmodtager eller selvstændig, og at pågældende har børn i alderen fra 24 uger og indtil barnet fylder 5 år.

Denne del af forslaget er et led i opfølgningen af regeringens børnefamiliepolitiske redegørelse fra juni 1998.

Målgruppen for det særligt supplerende tilskud til orlovsydelse er enlige forældre, fordi de ikke som ægtepar eller samlevende har en husstandsindkomst, der bygger på to indkomster. Forslaget vil tilskynde enlige forældre, der mangler pasningsmulighed, til at benytte orlov frem for at modtage kontanthjælp.

Endelig indholder lovforslaget forslag om, at Dagpengeudvalget forlænges fra den 28. februar 1999 til den 31. maj 1999.

Dagpengeudvalget behandler klager fra før bistandslovreformen i sager om sygedagpenge. Klager i sager om sygedagpenge efter bistandslovreformen behandles af de sociale nævn - evt. af Den Sociale Ankestyrelse, hvis sagen er generel eller principiel.

Det har været forudsat, at Dagpengeudvalget kunne have afsluttet sin sagsbehandling den 28. februar 1998. Men på grund af det store antal klagesager, der er indkommet til Dagpengeudvalget i første halvdel af 1998, foreslås det, at udvalget først nedlægges den 31. maj 1999.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.